

а їх власники не збільшують, а щороку зменшують вкладення інвестицій. Якщо в 2007 році в металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів було вкладено інвестицій 6,0% від їх загального обсягу, то в 2016 році – менше ніж 3%.

Також в скрутній ситуації знаходиться вітчизняне машинобудування, куди вкладалося лише близько 3% інвестицій від їх загального обсягу, у тому числі у виробництво електричного, електронного й оптичного устаткування, з них близько 1% – у виробництво транспортних засобів та устаткування. Логіка у цьому дуже проста: навіщо нашій країні розвивати машинобудування, якщо все це можна придбати у Південній Кореї, Китаї чи Японії? [5].

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, дослідження показників динаміки валових інвестицій в основний капітал за останній період засвідчили про низькі темпи їх росту. Аналіз динаміки валових інвестицій в основний капітал, джерел їх фінансування та спрямування за видами економічної діяльності і, зокрема, за видами промислової діяльності дає підстави вважати, що в нашій країні недостатньо виважена інвестиційна політика як на рівні підприємств, так і на державному рівні. Це стосується і відсутності належного контролю за іноземними інвестиціями в ті сфери національного

господарства і ті галузі економіки, які потрібно розвивати шляхом вкладання винятково вітчизняного капіталу. Також для контролю за станом інвестування економіки доцільно було б удосконалити статистичну звітність, зокрема, доповнити її даними про вкладення чистих інвестицій в основний капітал, а також відновити статистичну звітність про показники основних засобів виробничого призначення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Борисов А.Б. Большой экономический словарь. Издание 2-е переработанное и дополненное. М.: Книжный мир, 2006. 860 с.
2. Словник сучасної економіки Мак-Міллана. Пер. з англ. К.: АртЕк. 2000. 640 с.
3. Статистичний щорічник за період з 2012 року по 2016 рік. К.: Державна служба статистики України.
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій». Відомості Верховної Ради (ВВР). 2016, № 28. Ст. 531.
5. Шморгун Л.Г. Інвестиційна політика: яка вона є в Україні? Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-економічний потенціал України: правове регулювання, проблеми і тенденції розвитку», 19 травня 2017 року. Київ, Університет «Україна». 2017. С.13–18.

УДК 631.151.6:664.6:63.002.6

Мельничук А.Б.

аспірант кафедри економіки

Вінницького національного аграрного університету

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В АГРАРНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано фактори впливу на інтеграційні процеси в аграрній галузі України, вказано на основні стратегічні орієнтири України в системі Спільної аграрної політики з ЄС. Проаналізовано структуру учасників агропромислової інтеграції та їх фази розвитку в системі агропромислового комплексу. Розглянуто інтереси учасників агропромислової інтеграції. Проведено оцінку економічної ефективності господарської діяльності інтегрованих структурних формувань.

Ключові слова: інтеграційні процеси, аграрна галузь України, євроінтеграційний вектор, агропродовольство, інтегровані системи, інновації.

Мельничук А.Б. ФАКТОРЫ ВЛИЯНИЯ НА ИНТЕГРАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ В АГРАРНОЙ ОТРАСЛИ УКРАИНЫ

В статье проанализированы факторы влияния на интеграционные процессы в аграрной отрасли Украины, указаны на основные стратегические ориентиры Украины в системе Совместной сельскохозяйственной политики с ЕС. Проанализирована структура участников агропромышленной интеграции и их фазы развития в системе агропромышленного комплекса. Рассмотрены интересы участников агропромышленной интеграции. Проведена оценка экономической эффективности хозяйственной деятельности интегрированных структурных формирований.

Ключевые слова: интеграционные процессы, аграрная отрасль Украины, евроинтеграционный вектор, агропродовольствие, интегрированные системы, инновации.

Melnychuk A.B. FACTORS OF INFLUENCE ON INTEGRATED PROCESSES IN AGRARIAN AREA OF UKRAINE

The article analyzes the factors of influence on integration processes in the agrarian sector of Ukraine, is indicated on the main strategic benchmarks of Ukraine in the system of the Common Agricultural Policy with the EU. The structure of participants in agro industrial integration and their phases of development in the system of agro industrial complex analyzed. The interests of participants in agro-industrial integration are considered. An estimation of economic efficiency of economic activity of integrated structural formations is conducted.

Key words: integration processes, agrarian area of Ukraine, European integration, agro food, integrated systems, innovations.

Постановка проблеми. Розвиток інтеграційних процесів в аграрній галузі є базовою умовою, що має визначальний вплив на ефективність функціонування господарюючих суб'єктів галузі, у тому числі на їх організаційно-економічну і фінансову стійкість. Дослідження факторів впливу на інтеграційні процеси в аграрній галузі України займає вагомe місце в

розробленні дієвого алгоритму інтегрованої системи виробництва в галузі.

Мета статті – дослідження факторів впливу на інтеграційні процеси в аграрній галузі України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням теоретичних основ та визначенню практичних аспектів інтеграційних процесів в аграрній

галузі присвячені праці вітчизняних і закордонних учених: Р. Штифаніча, Г. Погріщука, Б. Буркинського, Л. Купінець, С. Ковальчук, Л. Федулової, Г. Андрощук, Е. Данкевича та ін. Однак у цьому напрямі є питання, що потребують досліджень. Задля сприяння покращеному розвитку інтеграційних процесів актуально проаналізувати фактори впливу на інтеграційні процеси в аграрній галузі національної економіки України.

Вклад основного матеріалу дослідження. Останнім часом у теорії і на практиці багато уваги приділяється інтеграційним процесам. Особливо актуальні ці процеси в сільському господарстві через такі причини, як зростання конкуренції на світових і регіональних агропродовольчих ринках; дефіцит ресурсів для виробництва продуктів харчування; висока зношеність основних виробничих фондів у сільському господарстві; низька конкурентоспроможність вітчизняних товаровиробників сільськогосподарської продукції; активне входження на внутрішні продовольчі ринки зарубіжних компаній і низька конкурентоспроможність вітчизняних підприємств; різке скорочення продуктивності праці; зниження платоспроможності населення; спрощення структури попиту та інші зовнішні і внутрішні фактори. Розвиток інтеграційних процесів сприяє рішенню назрілих проблем.

Інтегровані формування в АПК функціонують у всіх регіонах нашої країни. Для більшості з них найпоширенішим видом формувань є холдингові компанії, до складу яких входять агрофірми. Холдингові компанії відрізняються різноплановими структурами, варіантність яких залежить від того, хто виступає інвестором-інтегратором, від економічного середовища регіону, рішень адміністративних органів управління, можливостей головної компанії, стану сировинного і продовольчого ринків і ін.

Інтеграція являє собою процес розвитку, пов'язаний з об'єднанням в єдине ціле частин і елементів. Інтеграційні процеси можуть мати місце як у межах уже сформованої системи (у цьому разі вони ведуть до підвищення рівня її цілісності й організованості), так і під час виникнення нової системи з раніше не зв'язаних елементів. Накопичення матеріальних, енергетичних, фінансових та трудових ресурсів в інтегрованих структурах створює належний соціальний клімат для реалізації інноваційних проектів, покращення внутрішніх взаємозв'язків між учасниками інтеграційного процесу [7].

В Україні функціонує понад 100 великих агрохолдингів, що контролюють понад 7 млн. га землі, або близько 26% ріллі, та є найбільшими виробниками зернових і технічних культур. Практично всі вони планують розширювати земельні масиви. До 2020 р., за прогнозами експертів [7], в Україні сформується близько 200 холдингів, а валове виробництво зерна досягне рівня 60–70 млн. т. Агрохолдинги зазвичай викорис-

товують інноваційні технології і займаються виробництвом конкурентоспроможної продукції. Ведуть виробництво агрохолдинги на орендованих землях. Критеріями під час формування земельних масивів новостворених об'єднань є родючість ґрунтів і їх наближеність до великих промислових центрів та сировинних зон. У зв'язку з цим відбувається посилення конкуренції на ринку оренди та суборенди земель [8]. Якщо держава законодавчо регламентує нижню межу орендної плати на рівні 3% від нормативної грошової оцінки, то агрохолдинги вже пропонують до 8%. На відміну від дрібних сільськогосподарських підприємств, агрохолдинги мають кращі шанси залучити інвестиції, кваліфіковані кадри, розвинути інфраструктуру, можливість диверсифікувати ризики і контролювати затрати по всьому ланцюгу – від лану до супермаркету.

Інтеграційні процеси у сільському господарстві розвиваються поетапно, зокрема:

– I етап – початкові форми інтеграції – створення формувань, які об'єднують між собою сільськогосподарські підприємства і підприємства інших галузей і виробництв, при цьому не змінюються напрям виробництва та структура господарства загалом;

– II етап – перехідні форми – створення структур, які виробляють сільськогосподарську продукцію, здійснюють промислову переробку різних видів продукції;

– III етап – розвинені форми – організація господарюючих суб'єктів, які виробляють сільгоспродукцію, переробляють, заготовляють, зберігають і реалізують її, обслуговують основне виробництво, забезпечують розвиток НДДКР, тобто формування структур, охарактеризованих повним інтеграційним циклом.

У результаті інтеграції відбувається взаємодія між учасниками агропромислової інтеграції (рис. 1). Учасників процесу інтеграції на практиці умовно ділять на дві групи: прями і непрямі. Перша група формується з юридичних і фізичних осіб, які безпосередньо беруть участь у технологічному процесі виробництва продукції сільського господарства, підприємств харчової і переробної промисловості а

Рис. 1. Структура учасників агропромислової інтеграції

також підприємств, що займаються торгівлею продуктів харчування

Друга група ділиться на дві підгрупи. Першу підгрупу становлять підприємства, що виконують допоміжні та обслуговуючі функції: виробничо-технічні обслуговування, торгово-посередницькі організації із забезпечення матеріально-технічними ресурсами, інвестиційні, страхові компанії. Друга підгрупа – органи державного і господарського управління АПК, виконавці управлінських функцій.

На вибір «способу» співпраці учасників агропромислової інтеграції впливають різні фактори: інтереси учасників інтеграції, ступінь технологічної взаємозалежності, конкурентоспроможність ринку сільськогосподарської продукції, орієнтація господарюючого суб'єкта, чисельність технологічних суб'єктів, інституційні норми взаємодії та інше.

Інтереси учасників інтеграції поділяються на:

- однакові – тип інтеграції, коли суб'єкти інтеграції мають схожі інтереси;
- взаємозалежні – інтереси одних учасників безпосередньо залежать від реалізації інтересів інших;
- різні – учасники мають різні (незалежні один від одного) інтереси.

Ступінь технологічної взаємозалежності розраховується за кожним з учасників інтеграції попарно. Цей показник виражається відношенням обсягів поставок суміжного господарюючого суб'єкта і загальним обсягом поставок у процентному співвідношенні. Виділяють такі рівні: високий (понад 60%), середній (від 30% до 60%) і низький (до 30%).

Конкурентоспроможність ринку сільськогосподарської продукції визначається станом ринку, де буде реалізовуватися продукція, і тим, хто є головним конкурентом, які перспективи має ця продукція та загалом цей ринок.

Орієнтація господарюючого суб'єкта на виробництво продукції, яка бере участь в подальшому технологічному ланцюжку, визначається як відношення ціни продукції, що спрямовується суміжним господарюючим суб'єктам, до валової вартості всієї продукції суб'єкта, вираженої у відсотках.

За різних методів міжгалузевої взаємодії виявляється неоднакова кількість зайнятих учасників. Чим вужче спеціалізоване підприємство, тим складніший організаційно-технологічний ланцюжок руху продукції до кінцевого споживача, і навпаки.

Принцип збільшення економічних переваг є основою розвитку інтегрованих систем в умовах висококонкурентного середовища за рахунок зростання рівня виробництва, його диверсифікації, посилення концентрації і спеціалізації, перерозподілу фінансових ресурсів, мінімізації вартості виробленої продукції або послуг. Все це в підсумку створює необхідні передумови для ефективного менеджменту. Для ефективного управління інтегрованим суб'єктом господарювання насамперед потрібно виявити «агропромисловий інтеграційний потенціал» підприємств галузі, а також територій, на яких функціонують суб'єкти.

Під поняттям «агропромисловий інтеграційний потенціал» розуміється комплекс ресурсів і умов виробництва: природно-кліматичних, організаційно-економічних, техніко-технологічних, інституційних, інвестиційних, фінансових і соціально-економічних. Умови виробництва створюють фундамент для отримання вагомим синергетичного ефекту від інтеграції, що передбачає суму додатково накопиченого прибутку, отриману інтегрованим господарюючим суб'єктом у результаті комплексного здійснення

діяльності під час спільного використання виробничих ресурсів і потужностей кожного із суб'єктів інтеграції.

Під час формування та реструктуризації інтеграційних об'єднань важливий етап визначення та планування синергетичних ефектів, що стимулюють процес інтеграції. Утворений у результаті агропромислової інтеграції синергетичний ефект характеризується збільшенням випуску продукції за незмінних обсягів ресурсів, економією поточних витрат для виробництва цього обсягу продукції, поліпшенням якості продукції і скороченням термінів її поставки споживачеві, а в підсумку – збільшенням валового доходу, прибутку і рентабельності.

До найбільш вагомим ефектів, одержуваних від процесу інтеграції, відносять:

- зниження розмірів витрат за рахунок формування ендогенної інфраструктури (централізація бухгалтерії, маркетинг, збут, постачання, консалтинг, страхування, кадри, інвестиційна і транспортна служби);
- зосередження інвестиційних ресурсів на максимально рентабельних проектах у межах асоціації;
- співфінансування НДДКР;
- мінімізацію витрат за допомогою узгодження цінової політики на всіх технологічних етапах;
- зниження витрат шляхом мінімізації витрат на пошуки бізнес-партнерів, укладання контрактів, контроль за виконанням зобов'язань;
- узгодження технологічних характеристик продукції, що випускається;
- гарантію збуту;
- доступ до інформаційної бази, що відбиває стадії виробничого циклу, для збільшення ефективності управлінських процесів.

Таким чином, інтеграційний процес дає змогу збільшити результати господарської діяльності порівняно із сукупністю ефектів від самостійної діяльності. На практиці і в теорії для оцінки інтеграційного процесу використовується порівняння:

$$E_{A_1} + E_{A_2} + E_{A_i} - \dots + E_{A_n} < E_n, \quad (1)$$

де E_{A_i} – ефект самостійного автономного функціонування господарюючого суб'єкта A_i , $i = 1, n$;

E_n – ефект спільної діяльності суб'єктів в рамках інтегрованої структури.

Таким чином, синергетичний ефект функціонування інтегрованої структури S^q вимірюється величиною різниці:

$$S^q = E_n - (E_{A_2} + E_{A_i} + \dots + E_{A_n}) \cdot S^q > 0. \quad (2)$$

Чим вищий рівень синергетичного ефекту S^q , то більший і стійкіший інтеграційний процес, сама система інтегрованих господарюючих суб'єктів є стійкою. Якщо $S^q \leq 0$, то інтеграційна система розпадається, оскільки відсутній синергетичний ефект.

Вищенаведена формула може бути інтерпретована таким чином: ефект від спільного функціонування господарюючих суб'єктів як цілісності визначається із суми ефектів їх автономного функціонування, скоригованих з урахуванням позитивних синергетичних ефектів, що виникають.

Загалом інтеграція може виконувати такі функції:

- 1) об'єднувати в єдине ціле виробництво, переробку і торгівлю сільськогосподарською продукцією, відновлюючи керованість агропромисловим виробництвом;
- 2) оздоровлювати фінанси підприємств і організацій агропромислового комплексу, акумулювати фінансові кошти для здійснення перспективних про-

Таблиця 1

Фактори впливу на інтеграційні процеси в аграрній галузі України

Фактори	Ознаки факторів	Стадії розвитку ринкових відносин в аграрній галузі		
		Кризи і стагнації	Оживлення та відновлювальне зростання	Перехід до стійко відтвореного розвитку
Зовнішні	Ринкові	Низькі бар'єри входу на ринок сільсько-господарської сировини, ненадійність контрактів	Імпортозамінні продовольчі товари; наявність недооцінених активів у сільському господарстві	Збільшення конкуренції, тенденції міжнародного руху капіталу; ріст економічно активних суб'єктів ринку
	Нормативно-правові	Приватизація, створення інституту приватної власності; створення нормативно-правової бази, що регулює відносини суб'єктів господарювання	Розвиток інститутів ринку; свобода укладання контрактів; участь регіональних органів управління в створення інтегрованих форм в АПК	Недостатній розвиток інститутів інфраструктури аграрного ринку; передбачуваність умов господарювання, регулююча кредитна і податкова політика
Внутрішні	Соціально-економічні	Брак кваліфікованого менеджменту; зношеність основних засобів; низька забезпеченість оборотними засобами; погіршення соціального стану села	Недостатність внутрішніх джерел відтвореного розвитку; збільшення безробітного та маргінального населення	Потенційно висока привабливість організацій АПК; приріст соціальної диференціації в суспільстві
	Фінансово-виробничі	Наявність невикористаних факторів виробництва, кризовий фінансовий стан аграрних підприємств; обмежений доступ до кредитних ресурсів	Наявність умов для великого виробництва в довгостроковій перспективі; фінансова нестійкість, можливість залучення кредитів	Потреба в поліпшенні технологій, формуванню інноваційного потенціалу; зміцнення фінансової стійкості, забезпечення інвестиційного процесу

ектів з розвитку сільського господарства і пов'язаних із ним галузей;

3) підвищувати конкурентоспроможність сільськогосподарських товаровиробників на внутрішньому і зовнішньому ринках;

4) застосовувати прогресивні технології, високопродуктивну техніку, новітні досягнення науки;

5) вирішувати соціальні проблеми сільської місцевості шляхом створення нових робочих місць, збільшення податкових надходжень до місцевих бюджетів, розвитку інфраструктури.

Агропромислова інтеграція, по суті, є вертикальною, бо являє собою інтеграцію виробників сільськогосподарської сировини, організацію її переробки, виробництво комбікормів, підприємств торгівлі. Необхідність і можливість вертикальної інтеграції визначається як заміна ринку створення фірми, виходячи з того, що витрати доцільніше інтегрувати, ніж використовувати ринок для трансакцій, тобто виробляти самому дешевше, ніж купувати на ринку.

Відсутність організації на різних рівнях галузей сільського господарства порушує об'єктивний принцип пріоритету споживачів. У результаті сільське господарство змушене адаптуватися до обслуговуючої сфери. З'являється диспаритет цін на промислову продукцію, що поставляється селу, і сільськогосподарську – з обмеженими її термінами зберігання і реалізації. Внаслідок диспаритету відбувається скорочення обсягів виробництва в сільському господарстві, порушується не тільки розширене, а й просте відтворення, не відшкодовуються виробничі витрати.

Можна дійти висновку, що сутність агропромислової інтеграції зводиться до трьох концепцій, а саме агропромислова інтеграція – це:

1) процес зміцнення виробничих організаційно економічних взаємозв'язків, консолідація деяких господарюючих суб'єктів;

2) форма об'єднання учасників агропромислового виробництва;

3) механізми або методи об'єднання учасників агропромислового виробництва в єдиний виробничо-господарський комплекс.

У таблиці 1 наведені фактори впливу на інтеграційні процеси в аграрній галузі України на різних етапах. Головним чином розвиток інтеграційних процесів реалізовується під дією стимулюючих факторів економічного зростання.

Інтеграція в аграрній галузі все більшою мірою має не антикризовий, а підприємницький характер і орієнтована на отримання конкурентних переваг, збільшення темпів зростання. Стимулом до розвитку інтеграційного процесу є отримання ефекту, що включає розширення сфер діяльності або диверсифікації. Інтеграторами-інвесторами є господарюючі суб'єкти промисловості та фінансової сфери, а також підприємства агропромислового комплексу. Отриманий ефект від розширення сфери діяльності стимулює господарюючі суб'єкти диверсифікувати свій бізнес і таким чином знижувати рівень ризиків. Масштабність функціонування впливає і на отримання інвестиційних вкладень, а також можливість страхування ризиків від підприємницької діяльності. Асоціації, створені на принципах вертикальної інтеграції, мають незрівнянні переваги як у кредитно-фінансовій сфері, так і в страхуванні.

Агропромислова інтеграція орієнтована на об'єднання її учасниками певної частини капіталу, чіткий поділ праці, узгоджену економічну політику і здійснення координації. У межах процесу інтеграції по всьому ланцюгу виробництва, від поля до споживача готової продукції, створюються передумови для зняття протиріч між виробниками сільськогосподарської продукції, переробниками і торгівлю.

Висновки. У сучасних умовах інтеграції України перед аграрною галуззю постає необхідність відповідати цілям Спільної аграрної політики ЄС. Отже, задля досягнення стратегічних цілей агропромислової інтеграції виробникам сільськогосподарської продукції доцільно було б займатися [2]: підвищенням конкурентоспроможності сільського господарства (за рахунок модернізації аграрного виробництва, інноваційного розвитку агробізнесу, впровадження інформаційних технологій, підтримки виробництва нових видів агропродовольчої продукції, підтримки коопе-

рації агротоваровиробників); забезпеченням екологічного ведення сільського господарства та захисту природного навколишнього середовища (завдяки державній підтримці процесу впровадження енергозберігаючих технологій, збереження водних, земельних і лісових ресурсів, мінімізації шкідливого впливу агробізнесу на природно-кліматичні умови, розвитку альтернативних джерел енергії); посиленням багатофункціональної ролі сільського господарства, стимулюванням несільськогосподарської зайнятості та забезпеченням добробуту середнього бізнесу, розвитком туризму, збереженням ландшафтів, інфраструктурним забезпеченням бізнесу тощо.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Штифанич Р.В. Деякі аспекти впровадження інновацій на підприємствах АПК / Р.В. Штифанич // Науковий вісник Ужгородського університету. № 33. 2011. С. 220–223.
2. Основні пріоритети Спільної аграрної політики (САП) країн ЄС. URL: <http://www.amdi.org.ua/uk/home>.
3. Погріщук Г.Б. Стратегічні засади екологобезпечного ведення інноваціо-орієнтованого сільськогосподарського виробництва / Г.Б. Погріщук // Бізнес-Інформ. № 1. 2016. С. 207–211.
4. Ковальчук С.Я. Економіко-екологічне оновлення аграрного сектору в системі пріоритетів інноваційного розвитку / С.Я. Ковальчук // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. №12. 2016. С. 16–26.
5. Ukraine Economic Update // The World Bank. – 2016. URL: <http://www.worldbank.org/en/country/ukraine/ukraine-economic-date-fall-2016>.
6. Федулова Л. Особливості розвитку інноваційної політики Європейського Союзу: виклики для України / Л. Федулова, Г. Андрощук // Проблеми науки. № 7–8. 2014. С. 40–43.
7. Данкевич Є.М. Соціальна складова інтеграційних процесів в аграрному секторі економіки / Є.М. Данкевич // Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія: Економічні науки. № 1. 2015. С. 9–13.
8. Ткачук В.А. Соціально-економічні аспекти функціонування агрохолдингів в Україні в контексті розвитку сільських територій / В.А. Ткачук // Науковий вісник НУБіП України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. № 6(181). 2013. С. 222–231.

УДК 339.922:37

Пішенін І.К.
кандидат економічних наук,
заступник начальника Інспекції з питань
підготовки та дипломування моряків

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ ТРАНСПОРТНОЇ СФЕРИ

У статті подані методичні основи інтернаціоналізації в системі підготовки спеціалістів транспортної сфери. Визначені детермінанти інтернаціоналізації освітньої діяльності у корпоративних транспортних університетах, а також представлені дієві інструменти підвищення компетентності спеціалістів під час формування навчального процесу, що забезпечує конкурентоспроможність випускників транспортних освітніх закладів України.

Ключові слова: транспортна сфера, інтернаціоналізація освіти, диверсифікація технологій, інноваційні форми.

Пішенін І.К. МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИИ В СИСТЕМЕ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ТРАНСПОРТНОЙ СФЕРЫ

В статье представлены основные направления интернационализации образования в транспортной сфере. Определены детерминанты интернационализации образовательной деятельности в корпоративных транспортных университетах, а также представлены инструменты повышения компетенции специалистов при формировании учебного процесса, который обеспечивает конкурентоспособность выпускников транспортных образовательных учреждений Украины.

Ключевые слова: транспортная сфера, интернационализация образования, диверсификация технологий, инновационные формы.

Pishenin I.K. METHODOLOGICAL BASIS OF INTERNATIONALIZATION IN TRAINING SYSTEM SPECIALISTS OF THE TRANSPORT SPHERE

The article presents the methodical foundations of internationalization in the system of preparation of specialists in the transport sphere. The determinants of the internationalization of educational activities in corporate transport universities are determined, and effective tools for increasing the competence of specialists during the formation of the educational process that provides the competitiveness of graduates of transport educational institutions of Ukraine are presented.

Key words: transport sphere, internationalization of education, technology diversification, innovative forms.

Постановка проблеми. В епоху глобалізації інтернаціоналізація стає фундаментальною закономірністю розвитку держави. Це охоплює різні сфери життєдіяльності. Інституційне регулювання цього процесу суттєво впливає на науково-освітню діяльність, що відіграє значну роль в економіці знань. На основі розвитку університетів інноваційні технології генерують ресурсний потенціал.

З розвитком інтеграційних процесів у сфері послуг університети стають самостійними суб'єктами, що забезпечує високий рівень якості освіти за рахунок

інноваційних технологій і впровадження комерційно-консалтингових послуг для забезпечення адміністрування. Нові можливості суттєво прискорили співробітництво у різних напрямках: фінансовому, економічному та міжакадемічному. Відбувається диверсифікація відповідних організаційних технологій.

Процеси глобалізації університетської діяльності приводять до радикальних змін у структурі управління університетами, тобто формуються дослідницькі та кооперативні підрозділи, де головними пріоритетами стають комерційно-консалтингові види